

BILTEN BR. 6

26. 06. 2019

Tiraž: 300 primeraka

Društvo za savetodavne i stručne poslove u poljoprivredi - Padinska Skela
Industrijsko naselje bb, 11213 Padinska Skela, Beograd
Telefon: 011 8871 175, 8871 550, Faks: 011 8871 125

SADRŽAJ:

1. Najštetnije bolesti pšenice u sezoni proleće-leto 2019, mr Eleonora Onć Jovanović,.....	3
2. Pokazatelji mikroelemenata u biljkama, Zlatko Vampovac dipl. inž,.....	5
3. AGROPONUDE.....	7
4. STIPS.....	8

NAJŠTETNIJE BOLESTI PŠENICE U SEZONI PROLEĆE-LETO 2019

Fusarium graminearum je fitopatogena gljiva koja izaziva fuzariozu klasa i nanosi veliku štetu u kišnim godinama. Izvori infekcije su preostali ostaci useva na površini zemljišta i zaraženog semena. Infestacija klasova nastaje putem vetra i kapi kiše koje nose spore gljive na veće udaljenosti. Inicijalna infekcija se javlja bez specifičnih simptoma i prelazi na klas. Tokom cvetanja pri povoljnoj vlažnosti i temperaturama iznad 20 ° C dolazi do zaraze gljivom.

Cvetni polen, bogat hranljivim sastojcima, stimuliše klijanje gljivica. Prema podacima prognozno-izveštajne službe, u zavisnosti od regiona i sortimenta, procenat zaraženih klasova početkom juna je varirao između 38 i 64%. Visok intenzitet pojave bolesti je rezultat izuzetno povoljnih uslova (obilne i česte kiše u maju) za infekciju fuzarijumom u fazi cvjetanja pšenice. Ovakvi uslovi onemogućili su primenu zaštitnih mjera na velikom broju parcela.

Primena fungicida nije mogla da se uradi na vreme, i kao rezultat toga se registruje veoma jak intenzitet bolesti.

Pored oštećenja koje dovodi do smanjenja prinosa i kvaliteta semena, poseban značaj ovog patogena ogleda se u njegovoj sposobnosti da sintetiše mikotoksine, veoma štetne za zdravlje ljudi i životinja, na obolelim zrnima.

Agrotehničke preventivne mere SUZBIJANJA *Fusarium* spp. su:

- Zaoravanje žetvenih ostataka prilikom osnovne obrade zemljišta.
- Što duži i raznovrsniji plodored (ubacivanje i drugih kultura osim kukuruza i pšenice koji su najčešći domaćini fuzarijuma)
- Setva zdravog i pravilno zaštićenog semena.
- Skraćivanje vremena vegetacije izborom sorti.
- Pravovremena berba.

Mere hemijske kontrole su:

- Primena tretmana fungicida tokom cvetanja žitarica, posebno u slučaju klimatskih faktora koji pogoduju zarazi *Fusarium* spp.

VIRUS PATULJAVOSTI PŠENICE (Wheat dwarf virus - WDV)

Na terenima surčinskog i zemunskog atara, posejanim pšenicom, posejanom u ranijim rokovima setve, u toku zime je uočeno propadanje useva pšenice na nekim parcelama. Neki usevi su preorani, a trend propadanja pšenice se nastavio i u toku proleća. U usevu se uočavaju oazno zakrčljali bokori koji zaostaju u porastu i kasnije se suše. Biljke su deformisane, žute boje, na listovima se uočavaju hlorotične mrlje i nekroza, klasovi su nepotpuno formirani.

Ova pojava je uočena na značajnim površinama u Banatu i Bačkoj. Urađene su analize i testiranja na prisustvo virusa i utvrđeno je da su ispitivani uzorci pozitivni na prisustvo virusa **Wheat dwarf**, virusa koji prouzrokuje pojavu patuljavosti pšenice. Vektor prenosilac ovog virusa je cikada *Psammotettix alienus*, koja je prisutna u Srbiji i javlja se tokom septembra i oktobra meseca. Na osnovu literaturnih podataka prilikom istraživanja diverziteta faune cikada u usevu kukuruza (Južni Banat) i vinogradima (Vršac, Topola i Rajac) najbrojnija je bila navedena cikada. Istraživanja je izveo Institut za zaštitu bilja i životnu sredinu iz Beograda. **Virus patuljavosti pšenice (WDV) se ne prenosi semenom, biljnim sokovima ili zemljištem već samo navedenim štetočinama - cikadama.** Izvor-
Poljoiprivredna Savetodavna Služba AP Vojvodine
(<http://polj.savetodavstvo.vojvodina.gov.rs/>).

Loša higijena polja, pre svega zakorovljenost i nezaoravanje žetvenih ostataka, omogućavaju ishranu ovih štetočina tokom leta i povećavaju brojnost ovog vektora virusa, koji u jesen sa korova, voćnih vrsta, prelazi na novonikle useve strnih žita i ugrožava ih.

Mere borbe suzbijanja: nakon nicanja strnih žita obavezno pratiti prisustvo i brojnost navedenih štetočina. Može se uraditi tretman semena nekim od sistemskih insekticida. U suprotnom, potrebno je pratiti pojavu cikade-prenosioca virusa, kao i biljnih vašiju, koji su takođe prenosioci nekih virusa. Ukoliko se pojave navedeni insekti u stopi napada od 10 %, treba izvršiti tretman. Za folijarne tretmane mogu se koristiti insekticidi iz grupe piretroida ili neki drugi koji su registrovani za suzbijanje vašiju ili žitnog bauljara.

Mr Eleonora Onć Jovanović
Savetodavac za zaštitu bilja

POKAZATELJI MIKROELEMENTATA U BILJKAMA

Agrohemijske analize zemljišta su najbolji pokazatelj onoga šta se nalazi i čime raspolažemo od elemenata za naše useve u zemljištu. Rast i razvoj svih organizama ograničen je i zavisi od količine i kvaliteta pristupačne hrane. Za biljke to su biljna hraniva-elementi koji se daju na različite načine, količine i vrste različite za razne useve. Svaka gajena biljka za svoj rast i razvoj ima određene zahteve u obezbeđenju mineralnim elementima. Sve te elemente gajene biljke uglavnom koriste iz zemljišta. Da ne bi došlo do poremećaja ravnoteže biljke, zemljišta i okoline, đubrenjem možemo osigurati potrebne količine određenih biljnih hraniva, vraćajući te iste elemente u količini koju je potrošila ili iznela određena biljna vrsta iz zemljišta. Tako je i uloga đubrenja, regulisanje režima ishrane kao i da se osigura dobijanje visokih i stabilnih prinosa dobrog kvaliteta, i istovremeno očuvanje, i po mogućnosti, povećanje plodnosti zemljišta.

PODELA HRANIVA

Svako biljno hranivo ima i sasvim određenu fiziološku ulogu u biljci, u slučaju nedostatka pojavljuju se i tipični znaci nedovoljne ishrane ili gladovanja za tim hranivom. Osnovna podela biljnih hraniva odnosi se na količinu potreba za razvoj i rast pa biljna hraniva delimo na: - **BIOGENE MAKROLEMENTE (potrebni su u većim količinama),**

- **BIOGENE MIKROELEMENTE (potrebni su u manjim količinama).**

Životne potrebe u mikroelementima

GVOŽĐE- Fe

Gvožđe Fe je vrlo bitno u razvoju asimilacijske površine, odnosno zelenog lišća 80 % gvožđa u biljnoj tvari nalazi se u kloroplastima. Od nedostatka eljeza javlja se kloroza mlađeg lića, a od jačeg nedostatka liće je gotovo bezbojno i izumire.

CINK- Zn

Cink utječe na metabolizam mnogih tvari, rast biljaka, i sastavni je dio mnogih enzima. Nedostatak se manifestira kao međuilna kloroza lića, listovi ostaju sitni, a mlađe liće poprima oblik rozete.

BAKAR- Cu

Sastavni je dio mnogih enzima u oksidacijskim procesima, ima izraen afinitet prema proteinskoj strukturi, stoga je oko 70 % bakra u biljkama vezano u kloroplastima. Nedostatak je vrlo rijedak.

BOR- B

Bor utječe na dozrijevanje, kvalitetu poljoprivrednih proizvoda, smanjuje potrebe za kalcijem, povećava usvajanje kalija i vaan je za cvatnju. Od nedostatka se deformira novo nastalo tkivo, npr. u ecerne repe izaziva suhu trule korijena.

HLOR- Cl

Biljke ga sadre u velikim količinama, lako je pokretan u tlu i ne sudjeluje u građi organske tvari. Najveći je sadržaj klora u listu. Osjetljive biljne vrste na klor jesu vinova loza, duhan, u krumpira smanjuje sintezu kroba. Za navedene kulture i za povrće treba koristiti gnojiva bez klora (npr. 0:20:30; 7:14:21; 5:20:30; Hydro Kompleks i sl.).

MANGAN- Mn

Sastavni je dio enzima, ima vanu ulogu u fotosintetskom transportu elektrona te u redukciji nitrata (od njegova nedostatka nagomilavaju se nitrati). Nedostatak se očituje kod monokotiledona u pojavi utih mrlja, a kod dikotiledona kao kloroza listova - osim ila lista.

SILICIJUM- Si

Silicijum pripada grupi takozvanih korisnih elemenata. Utječe na čvrstoću biljke, odnosno čvrstoću staničnih stijenki. Prema svojstvima sličan je fosforu i boru, radi toga i ima ulogu u procesima gdje sudjeluju ta dva elementa.

MOLIBDEN- Mo

Biljke ga sadre vrlo malo, ali nezamjenjiv je u mikroorganizama koji obavljaju duičnu fiksaciju. Nedostatak se prvo opaa kod starijeg lića u obliku utih i utozelenih područja s uvrnutim rubovima lića.

NATRIJUM- Na

Natrij je također takozvani korisni element, utječe na vodni reim biljaka i tako na specifičan način moe zamijeniti kalij. Ima ga u svim tlima.

KOBALT- Co

Kobalt također pripada u skupinu korisnih elemenata. Prijeko je potreban za mikroorganizme koji sudjeluju u procesima simbiotske duične fiksacije. Od nedostatka kobalta u tlu opada organska produkcija leguminoza.

Zlatko Vampovac dipl. inž.

BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA NA INTERNETU

Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine je pre dve godine pokrenulo sajt www.agroponuda.com HYPERLINK "http://www.agroponuda.com/" sa ciljem da se poljoprivrednim proizvođačima pruži mogućnost da lakše i brže prodaju svoje poljoprivredne proizvode putem interneta. Agroponuda je berza poljoprivrednih proizvoda i sprovodi se u cilju promovisanja malih poljoprivrednih gazdinstava koja funkcionišu kao porodična gazdinstva. Podaci o ponuđačima poljoprivrednih proizvoda postavljaju se besplatno na portal www.agroponuda.com. Na taj način se stvara baza tržišnih podataka raspoloživih poljoprivrednih proizvoda i stvara se podrška njihovom plasmanu na području čitave Republike Srbije. Svi poljoprivredni proizvođači koji su zainteresovani za ovakav način prodaje poljoprivrednih proizvoda, mogu se obratiti savetodavcima Poljoprivredne stručne i savetodavne službe "Padinska Skela" radi postavljanja podataka na sajt.

Potrebni podaci su: Ime i prezime, adresa, broj poljoprivrednog gazdinstva, vrsta i količina proizvoda i kontakt telefon.

OBJAVLJENE PONUDE OD STRANE PSSS PADINSKA SKELA U PRETHODNOM PERIODU 19.05.2019. ДО 26.06.2019. ГОДИНЕ

U gore navedenom periodu nije bilo objavljenih agroponuda.

KATEGORIJA	BROJ OBJAVLJENIH PONUDA	REALIZOVANO
VOĆE	3	2
ŽIVA STOKA	3	1
POVRĆE	8	4
RATARSKI USEVI	5	2

Pregled cena (RSD) sa zelene, kvantaške i stočne pijace u Beogradu za period
13.05.2019.- 19.05.2019. godine

Povrće			Voće			Pijačna cena stoke	
Proizvod	Kvant aš	Zelena	Proizvod	Kvantaš	Zelena	Proizvod	Živa vaga
	Din/kg	Din/kg		Din/kg	Din/kg		Din/kg
Blitva	25.00	30.00	Banana	120.00	150.00	Tovljenici (80-120 kg)	172.00
Brokola	150.00	250.00	Ananas	160.00	250.00	Bikovi(\geq 500kg , HF rasa)	230.00
Krastavac salatar	55.00	100.00	Smokva (suva)	450,00	600.00	Bikovi(\geq 500kg , SM rasa)	240.00
Krompir beli	55.00	120.00	Grejpfrut	200.00	350.00	Stočna hrana	
Kupus	35.00	60.00	Kruška	80.00	200.00		
Luk crni	55.00	150.00	Lešnik (očišćen)	800.00	900.00	Lucerka seno u balama(cena/k g)	17.00
Paprika šilja	150.00	150.00	Nar (sve sorte)	300.00	/	Kukuruz,džak 50 kg, okrunje, fino sušen	20.00
Paradajz	90.00	160,00	Limun	155.00	250.00	Pšenica	24.00
Tikvice	45.00	80.00	Orah (očišćen)	750.00	900,00	Stočni ječam	25.00
Zelena salata	39.00	60.00	Pomoran dža	95.00	200.00	Stočno brašno džak od 33kg	20.00